

neylaciněgšj spis obrázkowj k rozšjřenj užitečných známostj pro Čechy, Morawany a Slowáky.

Číslo 2.

Wychází každou sobotu.

1854.

Gebo cjs. král. Milost František I., Císař Rakauský.

Wzneseň a milowanj panownj náš narodil se dne 12. února 1768 we Florenci, jakožto prvorozený syn welikého wýwodě Těstanského, potomního císaře Leopolda II. Prvního wychowánj dostalo se genu pod dohledem tohoto wysoce oswíceného otce swého, gegj wyběrná geho kniha zákonů trestných pro weliké wýwodstwj Těstanské na wysoký stupeň eti a sláwy mezi zákonodárci wšedy časů a národů postavila. Bezdětný císař Josef powelal milowaného synowce a domnělého nástupce trůnu swého gjž we dwacátém roce geho k sobě do Wídne, aby zde došouáno bti mohly cwiděnj geho w naučách a ctnostech, badanjcjm panownjstwu tolikerých tragin a národů potřebných.

Arcibiskup František, sprowážejce swého císaře swého strýce w čas tajenj proti Turkům, přegal w nástupném roce nemowššj náčelnictwj celého wogšta, při čemž geg slawný wůdce Laudon štussenostj swan podporowal.

Po smrti císaře Josefa w měsíci unoru 1790 dwanecetmáletj arcibiskup spravowal důležitosti newyššj vlády až do přigeti císaře Leopolda II. z Těstany, kterjž tegžo welikowýwodstwj druhému synu swému arcibiskupji Ferdinandowi odevzdal. Gjž w měsíci březnu 1792 i slawné paměti císař Leopold II. zesnul, a císař František nastoupil po něm ošřelý císařstwj trůn. S počátkem geho panowánj počala se nová wěc a příběhů lidských perióda, gegjž 42leté trwánj takowé množstwj historických dějů w sobě zahrnuje, gakowé gjndy setwj celá stoletj w sobě obsahuj. Králowstwj a říše zasly, nové panstwj a vládařstwj powstaly, pak brzo potom z dwadla swěta tohoto zase zmizely, a geshlize wyzřetostj těch banček naposledy přemožena gest, Europa za toto djlo pokoge a mjru předewšim našemu zeměpánu djky vzdáwati powinna gest, který neohroženau štálostj a sjlan pokogného a gashného ducha swého, tolikéž i swatanu spravědlivosti, mezi bogugicj mocnosti wtročil, a s dwogitanu zmužilostj w ofamženi nebezpečnostj žádných obětj přejímanu uspokogenj člowečenstwu a oblaženj swých národů nelitowal, posud rozjissel a rozepřj mocnostj neuložil, wymizeleho řádu newstanowil a Europu žádancjm štálm potogem znowa nepoděsil.

Sotwj totjž koruny zděděných králowstwj a říšj na mládenecě hlavě geho se zasthwěly, fdyž ay wzniklé nenadálé bančky tehdegšjho času i geg bezděk do trwawých wálek potáhly, kterč potom, s nemohými přjročimj, téměř za 23 let potád trwaly.

Francouzové wyhlásili Rakausku dne 20. dubna 1792 wognu; náčej císař, wšed s Prussany we spolek, wogšta swá proti nepříteli wypráwil; fdyž pak tiro spogenci geho oddjlný pokog s Francouzj

zawřeli, císař František, w čele nizozemského wogšta, bljzkostj mocnate nadšeného hrdinstwj, osobně postawen gja, sám několikero wítězstwj nad swobodnau oběj obdržel. Negeďnau sje wálečné štěti rakauskému wogštu se zpřonewěřilo, na opětowané zawřenj pokoge následowaly nové hrůzy wogny a wálky, negeďny kruté bitwy ztracem: wšak nic méně Rakausko wlastně mjdy nebylo přemoženo, a sám enen nymohutněgšj a nepprotřelegšj protivnj císaře Františka I. genu přewahy geho zapřati nemohl, gjž, založen na práwu a ctnosti, dokonce gřiti možné nebylo.

Tolikéž i w čas obogšho poslednjho, došonalým wšřestwjím korunowaného tajenj proti Francouzjm císař a pán náš sám swan osobau od počátku až do konce genu přjstomen bti ráčil.

Z zde, gako wšřady gjndy, císař František geďině pro pokog a práwo bog weďl, pročež i bogšowj ten wítězný wěnc na čele geho, gakoby newgakým kanzlem, w oědj našich pořád gen w palmu pokoge se proměňuge.

Štěstwm tedy právem geďen z dwotřpných newššjch spisowatelů gmenuge geg Dširise m našeho wěka, wladnaucejm w geďné ruce mečem wálky a wšřestwj, w druhé pluhem k rozšřitowánj gal ostrachu, tak žiwota ofelo sebe.

Na podobu weliké nepohnuté stály u prošřed zbančených wln mořských, nadarmo a bezesředně na ni odesřad dorážejících, stál císař Rakauský w celé té osudnj době myšl we swé mrawné welikosti neohroženau, ošwětleny bleskem wzneseňných ctnostj swých, a djwal se spogogě na to hrozné wlnobitj a zgittenj wěku swého, gja geďiným štálm a swětlym wzerem w té menawě šmešci různorodých obrazů minulých třj dešřiletj.

Císař František na konci té osudnj doby powěnil se we Francouzjch co lujze pokoge a dárcce mjru, nifeli co nášlly opanowatel, a šdefoli wystampil, gjmal sedce lidšá močj přjrozeň sobě dobrotiwosti a přjwětliwosti, kterč, zahaluje gakoby našawále welicbnostj tolikeré gashnosti a důstognosti, samau swan prořetau a štloannostj k njišjm w geďnomkážběm newjwěgšj city hluboké ucty, pokory a oddanosti ploďiti musl. Wšto gest, že osobnost wzneseňného mocnate našeho, w njž neobyčejná lařawost a dobrotiwost s wysokau důstognostj a gashostj tak lahodně se pogj, na každého, komuž k nj přjbljziti se dáno, přepodiwně ancituge a geg blaženými city progjmá, gakž toho i sami obywatelě Francouzšta, gakžkoli nerádi přednosti a čmáh wětšjch ctnostj cizjm, wšlášťe němečjm fragimau pausšěg, negeďnau a přebogaté žusili.

Několi milovaný náš zeměpán wne pomezi říše své a gmenowité we Wlaších světló života nepřivě spastil, však nic méně on ze srdce svého Rakauska narozen gest, a geho krev zase do žil matky geho nazpět se wrátila. Dni gest neyměrnějším zradám svých národů a zemí, a národové i země geho zase na wzásem patrně známý obrazu geho na čele svém pronásleji. Říše národové a panovník tak nerozlučně swazem důvěry spogeny neglau, níže powalau swau a celau podstatu swau tak saublasně w gednu nerozbitný celek se nepojí, jako w Rakausku. Pročez i w neyměrnějším časích, gážstoli wnitřními rozmyšlami negebny blížle i daleké země znowa se pohly, národové pod záštitau císaře Františka, we stínu geho palmy, umjštené, stáležo, blaženého wloze požíwagi, a nedorozumění mezi tímto panovníkem i národy geho mezi dofonce nemožné věci patři.

Wětší síce částka 42letého panování našeho císaře a pána, kteréz wšim právem i nepřivělejší oddělení wšeobecně historie počtenu býti máže, vyplněna byla zastupáreními wogny a wálek: však nic méně říz zastawů otec wěrných národů svých i o wnitřní zdonalení své říše, pod dobročinným žezlem geho co rok weselegi prokvetagije, aušlné a nepřetržené pelowati nepřestal. Dni dobrowolně odkell se důstognosti německé o císaře, a Rakausko na císařstwi powyšil, aby tudíž tento talowý celek svých dědičných tragin na wysoce tom mštu, kteréz on w pořadí ostatních europejských říši a států zagnjá, tím wíce upewnil a ubezpečil.

Wghorná „kniha práv nad přecíněním hrdebním a těžkým řádu městského přestupky“ čili práwa trestná, pak „kniha wšeobecných zákonů městských“, kteréz wšeliké cizí zákony a práwa pro nás napotom do cela žuhtené a bezpotebné činí, geho powelením na světlo wywedeny gšau.

Právní a sílnice, gež právem mezi nepřivělejší díla tohoto druhu wjísti dlužno, a z nichž wže gen emu w opravdowé tímžem duchu wywedenau pohorní sílnici u Karlowých Warů připomenauti chceme, wyželanau w čas nepřebepěnějši wálky, powstaly za šťastného panování geho.

Zolilež i pořádné rozmyšlení a auřední popsaní wšech zemí a polí mezi nepřelawnějšimi památkami wětu Františkowa slusně postládati se musí.

Národní peněžna (banka), tato werná podpora rakauské peněžní saustawy, zřizena, Benátko wšobodným přístawem wylášený; w nowé zřizena plamba po Vabi otwřela gmenowité Cechům pohodlnau cestu i odbytu a wywážení mnoholičných plodin aurodné půdy gegich.

Geho pécj založeno fu profěchu náboženstwi několicero biskupstwi a gedno arcibiskupstwi w Uhřích, nawráceno biskupstwu seminárem wychowání a wyučení duchowenstwu, nadto pak i nowý obšitějši ústaw i šemý ejši we Wídni zaražen. Duchem prawě frešitaušně oswjcen gšau, nepomjaji císař František i nešatělichým swým poddaným lastawým otcem býti, kteréz wšidni negen dofonalé swobody swědomí a náboženstwi svého požíwagi, ale mezi giny protestanti we Wídni i wyšším theologickým ústawem naučným, štědrotau neymilostiwějšo moenáre zřizeným, w Hradci pak Štyrském nowým přefrášně wstaweným chrámem opatření gšau.

Wceh w Holemuci, Inspruku a Hradci Štyrském newyššim na hodnost uniwersity; w hlawních me-

stách řáde traginy powstaly nowé ústawy i wychowání mládeže, až i w samých tragických a menších městách filosofické učiliště se pozdwižly, a wšelky školy, bez rozdílu wyznání a náboženstwi, w celé říši auhrntem tak načité gšau zlepšeny a talowých oprav, rozšíření a kwětu nabýly, že bez rozpaků a i gegich profěchu i chwále staw gegich se stawem naučových ústawů w giny, třeas nepřednějších europejských moenářstwi porownán býti máže.

Učitelstě školice fu předněšeni gážky rozličných národů, w obšitném tomto císařstwi obýwagících, onde i onde gšau zaraženy, i přičim rozšitowání lepši wšepolné známosti mezi těmito národy a zblížení gedných se druhým. Zwlastě pak milostiwý náš císař a pán i čestě řeči a literatury wysokau swau přízní wždy lastawě nakloněn býti a gegiho kwětání zwlastěj dobrotiwosti a štědrotau swau napomáhati ráčil, kteráz za těmi přičinami za geho 42letého panování i mnohem weselegi, nežli kdy gindy, se rozwinula, a negebudých zealých a utěšených plodů na gemo wynesla. Wědlé německé a slowanské literatury přede wšim maďaršá a wlastá w tímž času znamenitě se zmožla a rozšířila.

Stawové čestj založili pod ochranau moenáře polytechnický ústaw w Praze spolu s učilištěm stavitelstwi se zwelebenj fabrik, řemesel a umění; načež brzo následowalo zaražení welikého císařského ústawu we Wídni fu podobnému ejši.

W Praze, Pěstiti, Inspruku, Hradci Štyrském a Brně powstalo národní muzeum; Halič obohacena národnj knihownau we Lwowě; Lombardo-Benátké králowstwi zwlastějšim ústawem pro wědy a nauky, galož i akademij pro umění; kterézto wšelky, zarožen wšim ostatním naučným i uměleckým ústawům celé obšitné říše, co den weselegi a ždarilegi prokwtagi.

Národní hospodářstwi zwššeno přisýwáním učných společností; při uniwersitách zaraženy učitelstě školice pro pelný hospodářstwi, we Lwowě, Brodu, a newowěgi i w Praze zřizem realní školy; we Wídni weliká škola pro dobytčj lékařstwi, w Marientbrunnu pak lesnický ústaw w nowé zawedeny.

Ke napomození malby, řezby, hudby a ginych pěčných umění wyždwiženy negebny ústawy: akademie třešlení w Praze s wstawkami gegich díl, hudebnj gednota we Wídni, konservatorium hudebnictwi we Wídni, Praze a Hradci, společnost i napomození církewj hudby w Praze, wrogená s warhaniskau gšolau, a mnohé jiné tento podobné ústawy přisýwagi se zwelebenj pěčných umění w celé říši. K těm gejtě počjsti lze i stálan wstawku uměleckých díl we Wídni a třetoletnj plodů promyslu i řemesel w Praze.

Wědné a umělecké žbirky we Wídni rozmnoženy připogením i nim braslského i grönlandského Museum, zásohy aegyptských starožitností a historicko-uměleckých postladů žánku Umbras. W ozdobenj města Wídne w posledních desítiletích obrowštem křofem se postau pale; nowá hradecká brána, národní zahrada s chrámem Thešewým a mnohé jiné nowé úřagy gšau toho dostatečným a přeradostným důkazem. Říz duch i snáženj z ohledu profěšných oprav i do ostatních tragin říše proniknul a negebudého krásného díla půwodem se stal. Zwlastě pak požeňnání dobročinného moenáře na milé wlasti naši spojwati se spátuge, gž on swětlými důkazy milosti své pořád pedělowati nepřestáwá, gewje se neypatrnegi i w tom, že otcowšá pečliwost geho mezi urozenými a wzněšenými muži, trůn geho okružujícími, wždydy w new-

hodnější a nešťastnější zvolit umj, gimžby právy a řízení českého svého království svěřiti mohl.

Za mnohé ty a nevednou nad mjrú bolestné oběti, kteréž císař František vysoce mu důstojenství svému, pokogi světa a trvalému štěstí svých národů přinesti přimčen byl a vždy ochotně přinášel, nacházejí on přebobatanu odměnu nejen ve svědomí vlastní své spanilé a vznesené duše, uspořádané tau myšlenkou, že on tvůrcem gest štěstí a blahoušti všech okolo sebe, ale i v lásce a oddanosti všech jeho věrných poddaných, kteréž nikdy sobě rovné nemá.

Císař a pan náš již nekolikrát sám osobně všechny končiny obšírně své říše progel, aby očima svýma starou a položenj národů svých ohledati mohl; a pocta i díky, kteréž genu ode všech dobročinnému zjevu jeho poddaných národů přinášejí byly, proměnily položde toto jeho cestování v triumfalnj obchod, ne tak panovníka a vítěze, jako raději otce u prostřed své mnohocielné rodiny, svých pokorných a genu se všim oddaných dětí.

Nežli pak milovaný náš mocnár již 66ty rok věku svého nastoupil, však nic méně vždy dobrého zdravj požívá, a čerstvost i síla jeho v ničemž neklesá, tak že podle pravidelného toho způsobu žijebytj, gjmž on sebe svému císařskému domu a všem svým věrným národům zachováti snaží, směle všichni obywatelé říše jeho tau sladkau nadějí fogiti se mohou, že milovaný gegich panovník neuvěřitelně cile lidského báhu zde dosáhne, a okamžení gegich rozlačenj se s tímto otcem říše rakouské gesté blaho vzdálené zůstane.

Hospodářství Kalmyků.

V historii středního věku, zvláště v 12tém a 13tém století, nade všechno pověstné gest jméno Mongolů čili Tatarů, opanovatelů a zhaubců téměř polovice Evropy, totižto Pruska, Polska, Slezka, Moravy atd. Nám pak a národům našim Tatařiové tito mezt gimž i z přejmů slavného vítězství nad nimi fragana našeho Jaroslava Sternberka u Holomuce l. 1241, uvěčněného nevyprovanau básnj v rukopisu království, pamatnj a známj gsau.

Mongolové čili Tatařiové, obegi zajiště jméno gebed toliko lmen významenává, ačkoli některj nájmštěm Tataři i národy turecké, ovšem velmi mylně a nejmšně, zavjrají, gesté až podnes v původnj vlasti své, fraginách okolo gežera Baitalu ve východnj Sibíri ločují, dále se na nekoličero větvj čili národu, z nichž některj i dále na východ a západ se rozhostí. Nejzápadnější z nich gsau Kalmykové v pustinách s obegi strany doleggj Wolhy, od města Saratowa až do pramenů řeky Serpy, na samém rozhranj Evropy a Asie, s plstěny stany a se stády svými se potlaňagj, počtem asi 50,000 osob.

Tito Kalmykové, odtrhnuce se ode svých plemennj, pomalu ze vnitřnj Asie až na Wolhu se přistěhovali, a okolo 1662 na nj se osadili, fdež až podnes zůstávají. Řečta 1770 drahná gich část podtagi sídla swá opustila, a zpátky až na pomezj Činy přes mnoholičné národy turecké, ne bez veliké ztráty, se prodrala.

Způsob žijebytj těchto Kalmyků pan Leдебур, kterýž neynověgi cestu k nim a gimž Mongolům vykonat, takto opisuje. „Když gsam, přj, přes průchod plstěny potrovcem zastřehj, genj msto dvěj slauzj, do stanu (kalmyčj jurt a) gednoho kalmyka wstoupil, byl gsam osvětlen blestem maséhe, u pro-

střed stanu na panhé zemi beze všech gimž přjran, rozdělaného ohně. V nepřjtomnosti domácího hospodáře zenu geho se třemi dětmi i sluhau doma gsam zastihul. Boli právě slubánjm wlmj pro plstěné potrovcem zaneprázneni. U ohně gsam spatřil nástrog fu vropalovánj wodky slauzj, a nedaleko wchodu nejmjrně velikosti mch z nevydělaué láže, zehora oměj kočejinanu potryty. Tento mch, kterýž nikdy, potud koli se ho užívá, ciden a čistěn nebywá, aby tjm více kyselosti mléku odělowal, gest gedinyj osadjm pro všechno mléko, gehož se za čeráwa neužije. Sem do něho všechno stwáto a často mcháno bywá, aby se tjm zksánj napomáhalo. Nárog tento gehož, hnilohyly západ nad mjrú huusny a nepřjemny gest, slowe u nich lumis, gehož oni pro ochlazenj a občerstwenj užívaji. Wypalenjm geho na ohni postawá gegich oblíbenj aratu (mljčná kotalka), wodka zvláštnj a neméně huusného západu, ačkoli ostatně beze wšj barwy a čistá. Wedlé mchu stála veliká nádoba z liteho železa, dřewenu posličau opatřená, w níž se warené mléko nalézalo. Na protiwě wchodu straně byla powěšená modla, nad mjrú nesličně a neuměle z dřewěného slátu wřesána, majej očista ze stla čili z koralu wřazená. U nj obyčegně wjji rozličné oběti, jako k. př. kůzka z weverky nebo ze sylla, nade všechno ale erličj pazur. Domácj nábytek a státwá leží w kapsách a truhlách podle stěny na sochored, něco obwšně nad zemj, po celém stanu do ksta rozloženj. Surowé, nevydělaué láže a plstěné potrovcem slauzj celé rodné msto kůzka. We mravjch kalmyčjch žen znamenati počestnost a frostost; počtjli ge kdo negakým dárkem, tof ge, gatz gsam toho i ginde znamenat, w nemasau rozpacitost a zmatek wádj. Zvláštnj národnj ráz kalmyčého obljege, aužle čelo, a malé šitmo proti sobě ležej oči, pozbawugj sice kalmyčany — aspon saudem Evropana — wšj pochwalj krásj; a však předece vždy negsau tak sseredně, jako Kirgizčany. Podle zewnitřnj podobj těchto ubohých stanů, do nichž ani gen dennj světlo nepronikne, gal náhle w čas zlé chwyly dymnj a wchod se zahradi, nesluffj twapně sauditj, žebj kalmykové gen z nauce a chudoby w těchto chalupách obywali, w nichž oni gediné nalupenyjmi okolo nich hromadami sněhu proti zbeggj třesuté zimě obrániti se mohou. Slawnj toho přejmanu naopak posládati se musj moc nawyklostj a oblíbenj žijebytj pastyrského, od něhož oni do lonce upustiti nechť. Ditatně gsau to lidé dosti zámožnj, s wzmjnenjm lenjwem a piganu, kterj, jako ginde, všechno swg dobytč a gine zbožj za koralu promrhaji. Nádhlnost gegich k žiwotu kočownjckému, t. pastyrskému, potlaňawému, bez stálých sídel, orby atd., gest nepřemožená. Některj z nich, osadivše se okolo Kuzycka a přigawše náboženstw křesťanské, přestali sice býti kočujejm kalmyky, a však vždy gesté negsau ani opravdowj křesťané, ani pracowitj osadujci a sedláci, nýbrž gen nešťastnj polowičej mezt tjm, co předtjm byli, a co nyní byti chtějí.

Z těchto slow p. Leдебoura patrně gest, že dnešnj mongolstj kalmykové na wlas se rovnaji ttm, co byli před tisíci lety, a mohou nám poněkud za obraz všech lewedých a pastyrských národů půtočnj Asie, nymějšjch i bywalých, slauziti. Takowan gednotwátnost, prawj učeny Niebuhr, i při zwřatěch znamenati lze. S rozšřřenjm wzdělanosti a oswětenj národu owšem wěšj proměny w powaze a zůsobjch geho, ale i wěšj rozmanitost, přetlnost a wchodj následugi.

Lovení koní v horách brasílských.

Za rovinami a nevytrnými obryšnostmi melosi hlavajho města Brasília, Rio - Janeiro, vystává velice pohorí, jehož nejvyšší částky v žulové slaupe se končí, gegichž husté porady poněkud warhanovým pýšťalám nejméně velikosti se podobá, pročež i celému tomu pohorí gmeno od warhanů přiloženo. Pohorí to, odvědnými lesy pokryté, přiná-leží mezi nejvěšší památkosti těch zemí: proměnné jeho hornatosti i anlehlí, hrozne rostliny a propasti, divoké lesní řety s vysokých chlumu dolů do nezmě-řeného hloubi s hlukem se walí, nepřehlídne bo-hatství uřadně se zelenagijeho a zde na vyšší tře, za přejinan zavlazování z oblaků, mnohem bug-něgi nežli v samých andelských rozvířech rostlinstva — všecťo to zde v jeden divotvorný obraz sauhlasně splývá, jehož wzejření oko tichého pozorowatele swau frásau a wznešeností mocně gmatí musí.

Rozmanité pokolení ptactwa, rozdílného od per-natých obywatelůw rowin, naplňují powětrí: zdá se, že jsou obličili samotou těchto wysočí, na nichž po-řadu lidště obývali se nalézají, a oblas italia obyčejné gen zwaly díwale zwěři opětuje.

Na břechách wed zgewuge se zhuřa kromenatý me-dosaw (trochilus), toto powětrné zrozdátko, genž rychlostí a heblostí swého letu w powětrí zmmohóná-sobnowati se zdá; na protiwném pak auboej, neba-leko osady šwegcarstě, huzdij ginh krásný druh tétož ptacte, genuj nádherná a leskawá rúpnobarewnost zgednala u domácích přirornání i neyfrásněgšim bra-hým kamentum té wlasti.

Zolitéž i opár domow zde gest, potulagijech se we mřskotě huzdích lesů ze stromu na strom a z okolí do okolí, bez sestawení na zemi. Regedny druhy těchto zwjrat ede Brasílianců loweny a tu posřmu užívány býwagi.

Ginh obywatel této fraginy gest negápný leno-dhod (Bradypus), neyšseredněgšij a nepueschopněgšij mezi lawci, gahoby opak a wzdora okatnjá plodit říše zwjrat i rostlin této wlasti, w už cih a prame-

ných život tak mocně nad mrtwan hmotu wymlá a gi přewysšuge.

Na chlumu pohorí, blíž celnjho domu, u gedi-neho průchodistě, wedaucjho odtud do fraginy Canto-Gallo, rozdesugí se potůčkové lesnj na dvě protiwné strany. U znihu swého gestě gen na podobu šitjbrných žilek přes hladké státi se mytagice, brzo wzrosta-gi a s náramným getotem přes skalnaté frazy a rozsedliny dolů padagi, až swjtezíwisse nade wšsemi přelážkami přjrody do rowin se dostanau, a ge boguým swým totem zavlazugí.

W pohorí tom obýwá silný a wřastarý národ, posly, gal se zdá, od Uktazú, a zarowen Sou-chám téměř celé swé žiwobytí a konjch prowodí. Počna od 16ho leta mládenectwí swého šhání se mladý horák brasílský na rychlém oři swém, s lašsem w ruce, po divokém koni a ginhých lesnjch obýwa-telch žříše zwjrat. Gest pak lašso prowag 30 do 33 střewjch zdělí, že 4 nebo 5 konci, na nichž železná a někdy i dřewěná kausa přirorněm gšan. Eřdnatou myslí, twár hrde a směle wzhuřu neia, jeně se bra-sílský lowec, na koni swém galoby přikowaný, přide-ťoť šipů z luku wyšřeleného přes státi i rowiny, přes lesy i kalistě, za pronásledowaným koněm, až geg we přjměreném vzdálí dehonj. Tuť pak s nevy-slownanu prudlostí a zběhlostí wphodj na zaplasené zwjře swé kause, kterěž w letu swém přes powětrí nad hlavau jeho totem gako we wěnc se rozloží, a padnauce dolů buďto nohy koně obšlopj, anebo ude-řením swým hlavu jeho omráčj, w okamžej wšsemu dalšijnu uřtánj gebo konec učinje.

Zwlastnj této zbroge negen s lowu diwostých konj se užívá; i pšřos, da nět (ceruus dama), anobř i panter a tyger negednau oběť lašsu se stá-wagi. Šila zagistě toho házecjho nástroje tak gest náramně weliká, že začastě šřze neopatrně gebo wpho-zenj huátowé pronásledowaného zwjřete potřjžání a zhmždění býwagi.